

LESPAKKET OVER DIVERSITEIT VOOR KLEUTERS GROEP 1, 2, 3

Discriminatie Meldpunt Groningen

LESBRIEF 1

LESBRIEF 2

LESBRIEF 3

LESBRIEF 4

INTRODUCTIE LESPAKKET

BESTE LEERKRACHT

Wat leuk dat je aan de slag gaat met ons lespakket over diversiteit! Op de pagina hiernaast staat alvast wat algemene informatie over de inhoud van de lessen en de boekjes. Er wordt kort omschreven welke boekjes er zijn en wat het thema daarbij is. Verdere informatie staat in de vervolgpagina's. Dit lespakket is ontwikkeld door het Discriminatie Meldpunt Groningen. Het uiteindelijke doel is om de bewustwording van het thema Diversiteit te vergroten bij de doelgroep kleuters. *Extra lespakketten zijn te bestellen bij Discriminatie Meldpunt Groningen.*

Je hebt nodig	De boekjes. Per boekje staan de benodigdheden voor de activiteit benoemd. 30-45 minuten per les
Inhoudelijk	Taalaspect: semantiek Taaldomein: geletterdheid, mondelinge communicatie, woordenschat Vakgebied: burgerschap, maatschappij Onderwerpen: diversiteit, liefde en eten
Woordenschat	Zeemeermin – diversiteit – verkleden Homo – verliefd – verschil Azië – noedels – koken - bakken
Organisatie	De werkvorm komt in de kring het best tot zijn recht, met een complete klas. De activiteiten kunnen aan de tafeltjes worden gedaan.
Doelen	Taalbeschouwing: je denkt na over de woorden mannelijk en vrouwelijk, cultuur en verliefd. Inhoud: je vertelt over jouw persoonlijke situatie. Je laat dit terug zien in je producten. Vorm: je kunt woorden met elkaar laten rijmen. Onderzoek: je zoekt naar woorden die horen bij de thema's van de boekjes. Formuleren: je kunt de woorden zeggen die uitgeschreven worden.

INTRODUCTIE BOEKEN

JULIAN IS EEN ZEEMEERMIN

Dit boek gaat over gender diversiteit. Iedereen voelt zich op een bepaalde manier mannelijk en vrouwelijk. Bij de een is dat meer zichtbaar dan bij de ander. Ook is het maatschappelijk en sociaal bepaald wat wij als mannelijk en vrouwelijk beschouwen. Jezelf kleden als een zeemeermin kan voor kinderen erg leuk zijn, los van het vrouwelijke of mannelijke aspect. Hoe kinderen zich kleden wordt veelal door de ouders/verzorgers bepaald. Dit boekje zal de kinderen laten zien dat het belangrijk is om je eigen gevoel hierin te laten spreken en vooral jezelf lekker te voelen in je eigen kleding.

WAAR IS MIJN NOEDELSOEP?

Dit boek gaat over verschillende gerechten van over de hele wereld. Eten is iets wat erg belangrijk is, maar ook voor iedereen anders. Het kan een emotie oproepen of een herinnering. Iedere cultuur kent zijn eigen keuken, maar wat weten de leerlingen van deze culturen en keukens? Waarschijnlijk zijn de Italiaanse en Franse keukens bekend, maar er is nog zoveel meer lekkers. Altijd alleen maar hetzelfde eten is immers niet zo goed en bovendien erg saai.

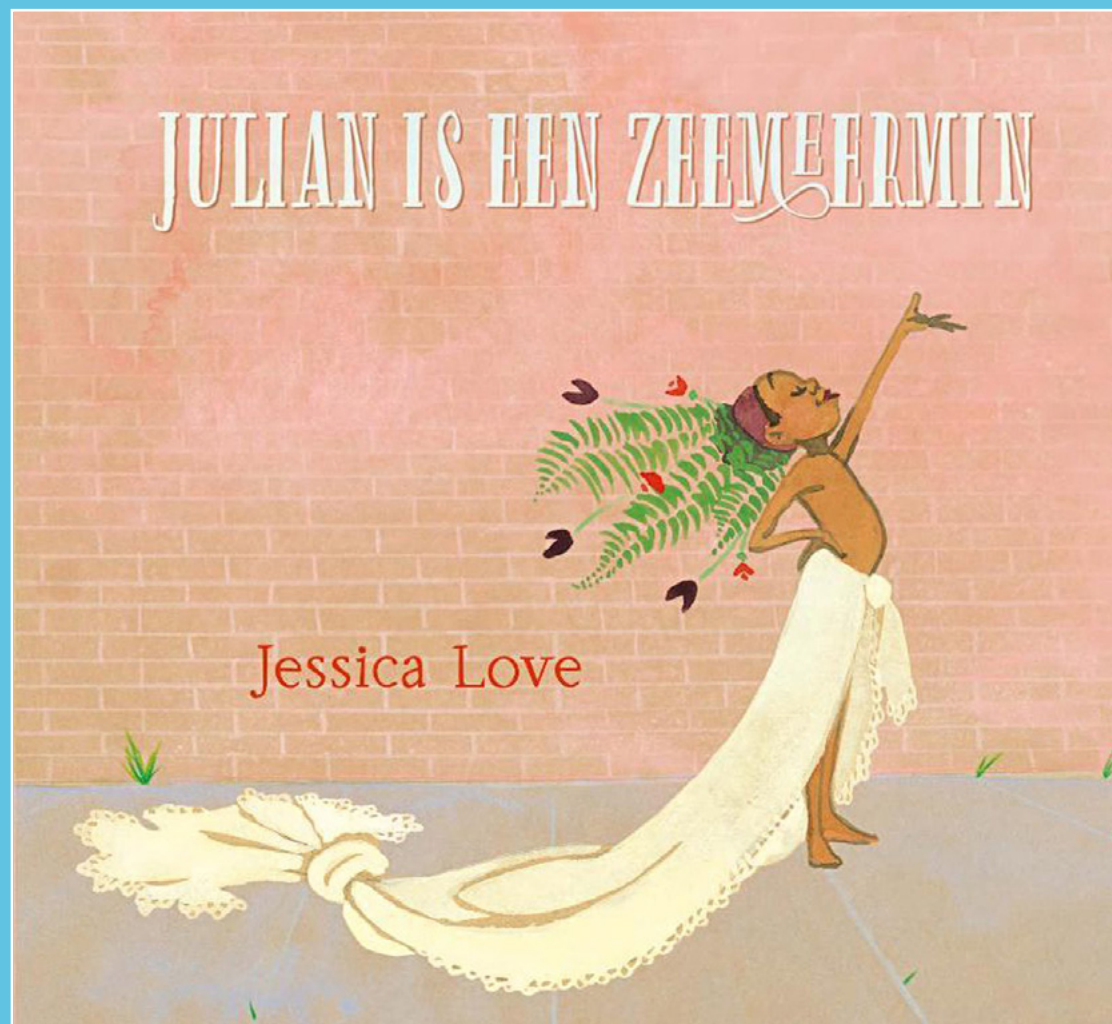
HET MEISJE MET DE TWEE VADERS

Met je vader heb je meestal de grootste pret. Dus het hebben van twee vaders geeft dubbel zoveel plezier! Sommige kinderen hebben juist twee moeders, of maar één ouder. Het is goed om erbij stil te staan dat ieders gezinssituatie anders is en wat dit voor kinderen betekent. Het is verder ook belangrijk om je te realiseren dat je niet kiest op wie je verliefd wordt en dat het altijd leuk is om verliefd te zijn, op wie dat ook maar is.

IK BEN IK EN JIJ BENT JIJ

We hebben allemaal dingen die op elkaar lijken en ook dingen die verschillend zijn. En dat maakt het juist zo leuk om mensen te leren kennen! Toch is dat makkelijker gezegd dan gedaan. Zeker naarmate mensen ouder worden, kunnen deze verschillen in de weg gaan zitten. Het is daarom belangrijk om er actief mee aan de slag te gaan en over na te denken.

INTRODUCTIE

- Laat de kinderen de kaft van het boek zien. Vertel dat het boek gaat over zeemeerminnen. Wat zijn dat eigenlijk en vinden de kinderen zeemeerminnen leuk.
- Introduceer daarna Julian. Julian is de hoofdpersoon van het boek en het is een jongen die wel een zeemeermin zou willen zijn. Zijn er kinderen die ook een zeemeermin zouden willen zijn?
- Vraag de kinderen wat ze zien bij Julian op het plaatje. Wat vinden de kinderen ervan dat hij bloemen in zijn haar heeft? En wat zijn nog meer kenmerken van een zeemeermin?
- In het boek hebben alle personages een donkere huidskleur. Dit kan dus gedurende het verhaal ook worden benoemd (door de kinderen).

HET VERHAAL

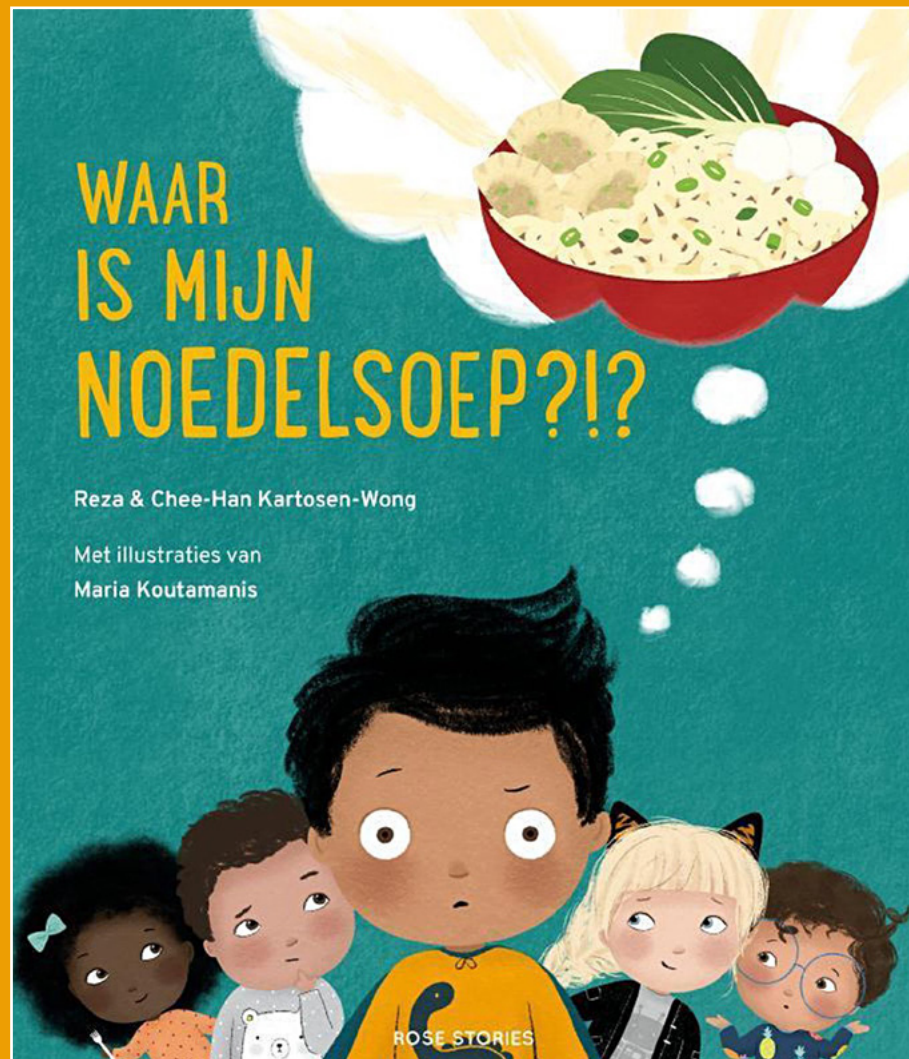
- Laat om te beginnen de binnenkant van de kaft zien en vraag wat de kinderen daar zien. Julian houdt veel van zwemmen en duiken, net als zeemeerminnen.
- Begin aan het verhaal. In de trein zien oma en Julian drie vrouwen die mooie kleuren dragen. Welke kleuren zien de kinderen in de haren van de zeemeerminnen? Kennen de kinderen iemand met roze haren?
- De dames trekken duidelijk de aandacht van Julian. Hij begint te dagdromen. Vraag de kinderen om te omschrijven wat er in zijn hoofd gebeurt.
- Hij zwemt tussen allemaal vissen in de zee. Wat voor kleuren vissen zien de kinderen? En wat voor zeedieren zijn er nog meer te zien? Probeer hier de koppeling te leggen naar het feit dat, net als vele verschillende zeedieren, er ook vele verschillende mensen op de wereld zijn.
- Julian heeft in zijn droom lange haren. Wat vinden de kinderen daarvan en kennen ze jongens met lange haren? Leg uit dat je zelf mag weten wat je leuk vindt. Kunnen de kinderen bedenken wat jongens én meisjes leuk kunnen vinden? Alle antwoorden zijn goed. Jongens kunnen alles leuk vinden en meisjes ook.
- Verderop in het boek doet Julian lippenstift op. Heeft iemand wel eens (stiekem) lippenstift opgedaan?
- Als oma uit de douche komt lijkt ze een beetje boos. Wat denken de kinderen?
- Gelukkig is oma niet boos. Julian doet helemaal niks fout. Hij doet alleen maar iets waar hij heel blij van wordt en doet niemand daarmee pijn.
- Julian gaat naar een verkleedpartij; wat zien de kinderen op de afbeeldingen? Besteed ook aandacht aan de man op hakken.

AFSLUITING

- Bespreek ter afsluiting met de kinderen wat ze van het boek vonden.

ACTIVITEIT

- Verkleeden
Neem een kledingstuk mee van huis. Iets wat echt bij jullie past, een shawl, rok of jas. Wanneer de leerlingen dit hebben meegenomen, worden alle kledingstukken bij elkaar gelegd. De kinderen bespreken wat er ligt en mogen iets aanwijzen wat ze mooi vinden. Diegene die het mee heeft genomen kan er dan iets over vertellen. De dag dat de kledingstukken er liggen mogen de kinderen die gebruiken om zich te verkleeden. Dit kan eventueel in een hoek gedaan worden, als de leerlingen zichzelf mooi vinden mogen ze dit aan de juf/meester laten zien!

INTRODUCTIE

- Ter voorbereiding: houd een wereldkaart bij de hand. Bekijk samen de kaft van het boek. Leg uit dat het boek gaat over eten en de kracht van samen eten. In veel culturen is het heel belangrijk om samen te eten, omdat de familie dan samenkomt op een drukke dag en verhalen met elkaar kan delen. Eten de kinderen thuis altijd samen met alle gezinsleden? En wat is hun lievelingseten?

- Vraag de kinderen of ze weten welk eten op de kaft van het boek staat. Noedelsoep is een soep die veel in Aziatische landen wordt gegeten. Je kunt de soep op verschillende manieren maken, bijvoorbeeld met kippenvlees of varkensvlees. Er zit veel groente in, dus het is lekker gezond! Zoals te zien is op de foto, kun je er zelfs ei in doen.

- Start daarna met het lezen van het boek.

HET VERHAAL

- Op de eerste pagina wordt Sam-Ming geïntroduceerd. Vestig de aandacht op het gezin van Sam-Ming. Sam-Ming loopt weg bij zijn ouders en kleine broertje of zusje. Vraag de kinderen om naar de klasgenoten van Sam-Ming en hun ouder(s) te kijken. Wat zien ze allemaal? In ieder geval moet hier genoemd worden: > een kind heeft twee vaders, > de verschillende huidskleuren van de gezinnen, > de jongen die in een rolstoel zit, > soms brengen ouders hun kind samen naar school, soms alleen de vader of moeder
- Probeer ook door te vragen over deze situaties. Kennen de kinderen iemand met alleen een papa/mama of twee papa's/mama's? Vertel de kinderen dat je niet kan kiezen op wie je verliefd wordt.
- Pagina 3-4: wat krijgen de kinderen mee voor de lunch?
- Pagina 5-6: Sam-Ming is zijn noedelsoep kwijt. Waar zou die zijn?
- Bekijk op de volgende pagina's wat de kinderen mee hebben voor lunch. Zouden de kinderen dit eens willen proberen? Of hebben ze het misschien al gehad?
- De andere kinderen in de klas bieden Sam-Ming een hapje van hun eten aan. Vraag de kinderen wat zij zouden als ze zouden zien dat een kind in de klas geen eten heeft.
- Zien de kinderen iets opvallends bij Louise? Besteed aandacht aan de manier waarop Louise heeft gehandeld. Mag je andermans spullen pakken zonder te vragen?
- Sam-Ming en Louise besluiten hun eten te ruilen. Zo heeft Sam-Ming een keer iets anders te eten en Louise ook. Het begon vervelend voor Sam-Ming, maar het eten heeft hen samen gebracht. Benadruk nog eens de kracht van (samen) eten en het feit dat dat heel belangrijk is in veel culturen.

AFSLUITING

- Vraag de kinderen wat ze vonden van het verhaal.
- Op de laatste pagina staan alle gerechten nog eens afgebeeld. Wat lijkt de kinderen het lekkerst?
- Is het voor de kinderen ook belangrijk om samen met hun gezinsleden te eten?

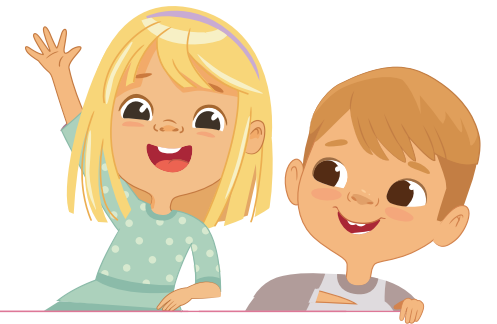
ACTIVITEIT

- Soep met rekenen: De kinderen kunnen aan de hand van een rond papiertje (dit stelt een pan/pot voor) een eigen soepje maken. De ingrediënten mogen ze zelf kiezen of mag de leraar aanbieden. Denk bijvoorbeeld aan blokjes, legosteentjes of krijtjes. Het belangrijkste hierbij is dat er geteld en gerekend mee kan worden, dus er moeten in ieder geval 10-15 stuks aanwezig zijn (afhankelijk van het niveau van de leerling).
 - > Iedereen begint met een lege pan
 - > Vraag de leerlingen om een paar ingrediënten toe te voegen.
 - > Vraag een aantal leerlingen of ze willen tellen hoeveel het er zijn.
 - > Vraag wie er meer of juist minder heeft dan het aantal dat net is opgenoemd.
 - > Vraag de leerlingen om drie ingrediënten te verwijderen.
 - > Varieer ten slotte met het aantal ingrediënten, het tellen, toevoegen of verwijderen.

INTRODUCTIE

- Vertel de kleuters dat jullie een boek gaan lezen over een meisje met twee vaders. Laat de voorkant van het boek zien en vraag de kinderen of er iemand is met twee vaders of twee moeders. Misschien kennen de kinderen wel iemand anders die twee vaders of twee moeders heeft.
- Sla het boek open op de roze pagina's. Bespreek de gezinssamenstellingen met de kinderen. Welke gezinssamenstelling hebben de kinderen thuis?
- Start met het introduceren van het daadwerkelijke verhaal.
- Vraag de kinderen of zij wel eens een nieuw kind bij hen in de klas hebben verwelkomd.
Vonden ze dat ook zo spannend als Nova?
Hoe hebben ze ervoor gezorgd dat het nieuwe kind zich welkom voelde?
Vraag de kinderen ook of hun ouders veel regeltjes hebben thuis of juist niet.

HET VERHAAL

- Lees het verhaal voor aan de kinderen. Stel op een aantal pagina's vragen en vraag eventueel door. Stimuleer een gesprek tussen de kinderen. Op die manier wordt een veilig klimaat gecreëerd om op een later moment verder te praten over het hebben van twee vaders. Een aantal voorbeeldvragen:
- Nova staat op en borstelt haar haren, poetst haar tanden en strikt zelf haar veters. Vraag de kinderen of zij dat ook zelf doen.
- Mathilde kan heel goed hardlopen en boompje klimmen. Wie vindt dit ook leuk om te doen? Die zou goed bevriend kunnen worden met iemand als Mathilde. Het is altijd fijn als je met je vrienden iets gemeen hebt. Maar je kunt van je vrienden ook nieuwe dingen leren die je zelf nog niet kende!
- Mathilde vindt het leuk om in plassen te springen. Wie vindt het ook leuk om in plassen te springen? Zijn je papa('s) en je mama('s) daar blij mee?
- Nova en Mathilde bespreken wat voor beroep hun vaders hebben. Wat voor beroep hebben de ouders van de kinderen in de klas? En wat willen de kinderen later zelf worden?
- Nova wordt door Mathilde uitgenodigd om een hapje bij haar en haar vaders te komen eten. Dat wil Nova wel! Ze heeft het zo leuk met haar eigen vader; dan moeten twee vaders wel dubbel de lol zijn. Haar vader houdt van taart en snoep. Vraag de kinderen wie ook zoveel houdt van taart en snoep. Vinden hun ouders dit ook extra lekker?
- Nova is teleurgesteld als ze ziet dat ze spaghetti gaan eten bij Mathilde thuis. Wie vindt spaghetti juist superlekker? En wat is het lievelingseten van de kinderen? Wat kan moeder of vader thuis lekker maken?
- Op het bed springen blijkt bij Mathilde thuis ook niet te mogen. Wie mag thuis wel lekker op het bed springen?

AFSLUITING

Bespreek met de kinderen wat ze hebben geleerd uit dit verhaal:

- Niet iedereen heeft een papa en een mama. Er zijn veel verschillende gezinsvormen. Dat is heel normaal!
- Leg uit dat twee vrouwen verliefd op elkaar kunnen worden, net als dat twee mannen dit kunnen. Je kunt niet altijd kiezen op wie je verliefd wordt.
- In alle gezinsvormen zijn er regels. Vraag de kinderen waarom het eigenlijk heel goed is om regels te hebben en leg vervolgens uit of vul zelf aan.
- Leg uit dat alle gezinsvormen één ding gemeen hebben: er is liefde in het gezin en de kinderen worden goed verzorgd! Dat is het allerbelangrijkste.

ACTIVITEIT

- Teken van je gezin en wat je leuk vindt om samen te doen.
Of wat je het afgelopen weekend hebt gedaan.
- Bespreek dit met een klasgenootje, zijn er verschillen of juist niet?

INTRODUCTIE

- Bekijk samen met de kinderen de kaft van het boek. Er staan een heleboel dieren op. Welke dieren zien de kinderen? En wat is hun lievelingsdier? Hebben zij thuis misschien een huisdier?
- Bespreek de titel met de kinderen: *Ik ben ik en jij bent jij*. Vraag aan een kind of die ziet waarin hij of zij lijkt op zijn of haar buurman/buurvrouw. En welke verschillen ziet het kind? Verschillen zorgen ervoor dat we allemaal ergens anders goed in zijn en dat is erg handig, want dan kunnen we elkaar helpen!
- Open het boek en ga naar de voorpagina. Er zit een neushoorn op de fiets. Hebben de kinderen ooit een neushoorn op de fiets gezien? Dat is bijzonder!
- Begin aan het verhaal.

HET VERHAAL

- Op de pagina *Net iets anders, allebei*: vraag welke overeenkomsten de kinderen zien? Alles is bijna hetzelfde, maar wat is nou het grote verschil?
- Op de pagina *Ook een kopje thee erbij?*: vraag aan de kinderen wat ze allemaal voor lekkers op de tafel zien staan. Het zwijn en de olifant drinken allebei thee. Ze vinden dat allebei lekker, maar ze drinken dat op verschillende manieren. Hoe drinken zij hun thee? Zou een olifant tegelijkertijd kunnen eten en drinken?
- Op de pagina *Groot, klein, kort en lang*: wat is het voordeel van lang/groot zijn? En wat is het voordeel van kort/klein zijn?
- Op de pagina *Zie je mij? Ik tel tot tien*: wie houdt er van verstoppertje spelen? Waar verstop jij je dan het liefst/best? Zoek ook samen de kameleon en de zebra.
- Op de pagina *Ik heb honger, net als jij*: wie kan zo'n grote stapel pannenkoeken wel opeten? Valt de kinderen nog iets anders op op deze pagina? Maak het kind dat in de rolstoel zit bespreekbaar.
- Op de pagina *Hoeveel tanden hebben wij?*: tel samen met de kinderen de tanden van de krokodil. De krokodil heeft een hele grote bek, veel groter dan de mond van ons is.
- Op de pagina *Ik ga snel, jij niet*: welk dier is snel en welke juist niet? Wanneer is het handig om snel te kunnen gaan? (bijvoorbeeld als je anders te laat op school bent) En wanneer is het leuk om juist langzaam te gaan? (bijvoorbeeld als je liever nog niet naar huis gaat; dan heb je het langer leuk!)
- Op de pagina *Ik ben nat en jij bent kledde*: bespreek wie het leuk vindt om in de regen te spelen en wie juist graag in de zon speelt.
- Op de pagina *Ik zwem ver, maar jij nog verder*: wie zou er sneller zwemmen: de walvis of het kind?
- Op de pagina *Jij bent samen, ik alleen*: Spelen de kinderen liever alleen of samen? Op welke momenten spelen ze liever alleen en op welke momenten samen?
- Op de pagina *Ik ben stil en jij bent stil*: Iedereen vindt het leuk om voorgelezen te worden. Op de volgende pagina slapen ze allemaal samen. Er is in ieder geval één overeenkomst: we slapen allemaal met onze ogen dicht!

AFSLUITING

- We hebben in dit boek allerlei verschillen besproken: groot en klein, lang en kort, snel en langzaam. Welke verschillen zien de kinderen nog meer? En welke overeenkomsten hebben ze met anderen? Denk aan: andere haarkleur, andere huidskleur, jongen/meisje, huisdieren, hobby's, het hebben van broertjes/zusjes, lievelingseten etc.
- Sluit af door aan te geven dat er heel veel mensen op de wereld zijn en dat we allemaal niet hetzelfde kunnen zijn. Zolang je een ander geen pijn doet, maakt het helemaal niks uit dat een ander anders is dan jij. Je kunt zelfs van elkaar leren! Wat hebben de kinderen van een ander geleerd?

ACTIVITEIT

Zelf een spiegel maken of met aluminiumfolie en de lijst vervolgens versieren. Alle kinderen maken een gekke bril van papier en versieren deze.

Discriminatie Meldpunt Groningen

Hanzeplein 120

9713 GW Groningen

T 050 549 87 02

E info@discriminatiemeldpunt.nl

Dit lespakket

Tekst en eindredactie: Jasna Mujakovic

Ontwerp © Go Puck

Beeld © Shutterstock/FoxylImage

